

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prištine, 26 Haziran 2012
Nr. Ref.: RK257/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 19/12

Başvurucu

Müteveffa Murat Plakolli'yi temsil eden Avukat Naser Peci

Prištine Bölge Mahkemesinin AC.nr. 1496/2011 sayı ve 24 Ocak 2012 tarihli kararının Anayasaya uygunluk denetimi başvurusu

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucu

1. Başvurucu, müteveffa murat Plakolli'yi temsil eden Priştineli avukat Bay Naser Peci'dir.

İtiraz edilen karar

2. Kamu otoritesinin itiraz edilen kararı başvuruca 22 Şubat 2012 tarihinde teslim edilen Priştine Bölge Mahkemesinin AC.nr. 1496/2011 sayı ve 24 Ocak 2012 tarihli kararıdır.

Başvurunun konusu

3. Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne (bundan sonra: "Mahkeme") yapılan başvurunun esas konusu müteveffa Murat Plakolli'nin ipotek konan gayrimenkulüne ilişkin Priştine Bölge Mahkemesinin AC.nr. 1496/2011 sayı ve 24 Ocak 2012 tarihli kararıdır.
4. Başvurucu Mahkeme'den kimliğinin açıklanmamasını talep etmiştir.

Anayasa ile güvence altına alınan hakların ihlaline ilişkin iddia

5. Başvurucu, Priştine Bölge Mahkemesinin AC. nr. 1496/2011 sayı ve 24 Ocak 2012 tarihli kararıyla Anayasa'nın 46. maddesiyle [Mal Güvenliği] güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Hukuki dayanak

6. Anayasa'nın 113.7 maddesi, 03/L-121 sayı ve 15 Ocak 2009 tarihli Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasa'nın (bundan sonra: "Yasa") 22. maddesi ve Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 28. kuralı.

Başvurunun Mahkeme'deki seyri

7. Başvurucu 28 Şubat 2012 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuş ve KI 19/12 numara ile kaydedilmiştir.
8. Mahkeme Başkanı'nın GJR KI 19/12 sayı ve 29 Şubat 2012 tarihli kararıyla Üye Robert Carolan raportör yargıç olarak görevlendirilmiş, Başkan'ın aynı tarih ve KSH KI 19/12 sayılı kararıyla Üye Altay Suroy başkanlığında üyeler DR. Gjyljeta Mushkolaj ve Dr. Iliriana Islami'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni tayin edilmiştir.
9. Mahkeme 13 Mart 2012 tarihinde müteveffa Murat Palkolli'nin geçici temsilcisinden müteveffanın mirasçıları tarafından verilmiş vekaleti teslim etmesini, bu şekilde başvuru için yetkilendirilmiş vekil olduğunun kanıtlanmasını talep etmiştir.
10. Mahkeme, başvurunun kaydedildiğini Priştine Bölge Mahkemesine bildirmiştir.
11. Müteveffanın geçici temsilcisi Mahkeme'nin talebine cevaben Priştine Belediye Mahkemesinin E. nr. 1168/10 sayı ve 19 Şubat 2011 tarihli kararı ile kendisinin bu başvuru için vekil tayin edildiğini bildirmiştir. Vekilin tayin edilmesi için mahkeme, İcra Usulleri Yasasının (İUY) 36.4 maddesi ile Çekişmeli Yargılama Usulleri Yasasının (ÇYUY) 82. maddesine dayanmıştır. Müteveffanın vekili İUY'nin öngörmediği durumlarda da bu yasanın uygulandığı görüşündedir. Vekilin cevabında şu ifadeye yer verilmiştir: *Mahkeme huzuruna müteveffanın mirasçıları veya onların vekaletle vekil tayin edecekleri kişi çıkmadığı veya nöbetçi organ tarafından mahkeme talebi doğrultusunda nöbetçi tayin edilmediği müddetçe mahkeme kararı esasınca müteveffayı bu davada temsil etme yükümlülüğüm vardır.*

12. Ön İnceleme Heyeti 20 Haziran 2012 tarihinde raportör yargıcın raporunu inceledikten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyetine başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

13. Priştine Belediye Mahkemesi, E. nr. 1168/10 sayılı Açık Arttırmalı Satış Kararına dayanarak müteveffanın (borçlu – kefil) Priştine Kadastro bölgesi Kolonia mevkiinde UL-71915059 sayılı tapuya kayıtlı 1994-0 numaralı 224 m2 arsa ve üzerindeki evden oluşan gayrimenkulün satışını 21 Temmuz 2011 tarihinde onaylamıştır.
14. Priştine Belediye mahkemesi 21 Temmuz 2011 tarihinde çıkarttığı E.nr. 1168/10 kararla davacının (Pro Credit Bank) Bay murat Plakolli 2 Nisan 2010 tarihinde vefat ettiği için onu temsil edecek bir geçici temsilcinin atanmasına önerisini onamıştır. Mahkeme, müteveffanın başka vekili veya mirasçılarının mahkeme huzuruna çıkıp bu süreçte tüm hak ve sorumlulukları üstleninceye kadar Bay Naser Peci'yi geçici olarak vekil tayin etmiştir. Bu karara karşı itiraz başvurusunun yapılmasına imkan sunulmamıştır.
15. Geçici vekil Bay Naser Peci, 8 Ağustos 2011 tarihinde Priştine Belediye Mahkemesine başvurarak kendisinin vekil tayin edildiği 21 Temmuz 2011 tarih ve E. nr. 1168/10 sayılı kararın tekrar gözden geçirilmesini talep etmiştir. Bu talebi İUY'nin 36. maddesi 4. fıkrasının borçluya yetkili veya yasal temsilcisi olmadığı ve mülk üzerinde hakkı olanlardan temsil sırasına göre temsilci atanmadığı zaman atanabileceğini belirtmiştir.
16. Priştine Belediye Mahkemesi 12 Eylül 2011 tarihli borçlu kefil Murat Plakolli'ye ait UL-71914059-04949 numaralı mülkün satışına ilişkin kararında alacaklı Pro Credit Bank'ın en uygun alış fiyatını verdiğini tespit etmiştir.
17. Priştine Belediye Mahkemesi 6 Ekim 2011 tarihinde E.nr. 1168/10 sayılı kararında müteveffa tarafından ipotek ettirilen mülkün tek ve en iyi fiyatı teklif eden alacaklı Pro credit Bank'a satıldığını tespit etmiştir. Borçlu – kefile, mülkü alıcı ve alacaklı Pro Credit Bank'a 7 günlük süre içerisinde teslim etmesi emredilmiştir.
18. Müteveffanın geçici temsilcisi, diğer borçlu N.T.P. Ideal Prishtina temsilcisi olarak Bay Afrim Kalaja ile birlikte Belediye Mahkemesinin E. nr. 1168/10 sayı ve 6 Eylül 2011 tarihli kararına karşı Priştine Bölge Mahkemesi nezdinde itiraz başvurusunda bulunmuşlar ve icra usulleri ihlal edildiği gerekçesi ile kararın bozulmasını talep etmişlerdir.
19. Priştine Bölge Mahkemesi 24 Ocak 2012 tarihinde çıkarttığı Ac. nr. 1496/2011 kararla başvuruçunun geçici temsilcisi tarafından yapılan itiraz başvurusunu temelden yoksun bularak reddetmiş, Priştine Belediye Mahkemesinin E.nr. 1168/10 sayı ve 6 Ekim 2010 tarihli kararını onamıştır. Bu mahkeme, borçlunun iddia ettiği şekilde iki başarısız satma girişiminden sonra binanın satış fiyatının İcra usulleri yasasının 203. maddesi 5.fıkrasına göre hesaplanarak icra usulleri ihlali bulunmadığını tespit etmiştir.
20. Dahası başvuruçunun kimliğinin açıklanmamasına ilişkin talebini reddedecek delil sunulmamıştır.

Başvurucunun iddiaları

21. Başvurucu, Priştine Bölge Mahkemesinin AC.nr 1496/2011 sayı ve 24 Ocak 2012 tarihli kararıyla Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 46. maddesi [Mal Güvenliği] ile güvence altına alınan hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerlendirilmesi

22. Başvurucunun başvurusu hakkında bir karara varabilmek için Mahkeme'nin öncelikle Anayasa'da belirlenip Yasa ve İçtüzük'te ayrıntılı olarak açıklanan kabul edilirlilik koşullarının yerine getirilip getirilmediğini görüşmesi gerekmektedir.

23. Mahkeme bununla ilgili olarak Anayasa'nın 113. maddesine atıfta bulunmak ister. Söz konusu madde şunu öngörmüştür:

Madde 113 [Yargı Yetkisi ve Yetkili Makamlar]

1. Anayasa Mahkemesi, yasal şekilde sadece yetkili makamlarca açılmış davalar hakkında karar verir.

24. Mahkeme, başvuru Bay Naser Peci'nin mülküne ipotek konan borçlu-kefil müteveffa Murat Plakolli'nin geçici temsilcisi olduğunu tespit etmiştir. Geçici temsilci, müteveffayı (mülküne ipotek konanı) alacaklı Pro Credit Bank tarafından açılan davada temsil etmek üzere Priştine Belediye Mahkemesinin E. nr. 1168/10 sayı ve 21 Temmuz 2011 tarihli kararıyla belirlenmiştir.

25. Mahkeme'nin 13 Mart 2012 tarihli yazısına cevaben gönderdiği yazısında başvuru, müvekkili olan müteveffa Murat Plakolli'nin mirasçıları veya yasal temsilcilerinin mülkün korunmasıyla ilgili olarak Priştine Belediye Mahkemesi huzuruna çıkıp çıkmadıklarını kanıtlamada yetersiz kalmıştır. Veraset usulü özel yasa ile düzenlenmiş olup başvuru, müteveffa Murat Plakolli'nin mülküne ilişkin veraset davasında yasal temsilci olduğunu kanıtlayamamıştır. Başvurucunun yetkili taraf olup olmadığını ve yetkili taraf ise hangi şekilde olduğunu kanıtlama yükümlülüğü vardır. Bu davada başvuru, müteveffa Murat Plakolli'nin mirasçılarından verilmiş bir vekaleti Mahkeme'ye teslim etmemiş veya Murat Plakolli'nin mirasçılarının mirası adına mahkeme huzuruna çıktıklarını kanıtlayamamıştır.

26. Mahkeme, yukarıda belirtilen gerekçelerden başvuru böyle bir başvuruda bulunmaya yetkili taraf olduğunu kanıtlayamadığından başvurunun Anayasa'nın 113. maddesine uygun yapılmadığı sonucuna varmıştır.

27. Mahkeme, başvurunun esas incelemesine geçmeden önce açıkça bir temele dayandırılıp dayandırılmadığını ve sunulan kanıtların anayasal bir temel oluşturup oluşturmadığını değerlendirmiştir.

28. Mahkeme bununla ilgili olarak İçtüzüğün 36. kuralına atıfta bulunmak ister. Söz konusu kuralın ilgili hükmü şunu belirlemiştir:

Mahkeme başvuruları yalnız şu hallerde görüşebilir:

c) Başvuru açıkça temellendirildiği zaman.

29. Anayasa'nın 46. maddesi şunu belirlemiştir:

1. Mal güvenliği güvenceye bağlıdır.

2. Maldan yararlanma hakkı, kamu çıkarlarına uygun şekilde yasalarla düzenlenir.

3. Hiç kimse keyfi olarak kendi mülkünden yoksun bırakılmaz. Kosova Cumhuriyeti veya Kosova Cumhuriyetinin kamu otoritesi, kamusal çıkarların desteklenmesi için belirlenmiş kamusal hedeflere uygun ve gerekli olması halinde ve yasa buna yetki veriyorsa, kamulaştırılan mülk sahip veya sahiplerine hemen ve uygun bir tazminat sağlanması durumunda ilgili mülkü kamulaştırabilir.

4. Kamulaştırılmaya çalışılan mülkle ilgili Kosova Cumhuriyeti veya Kosova Cumhuriyeti kamu otoritesiyle ortaya çıkan anlaşmazlıklar, yetkili mahkeme tarafından tahkim edilecektir.

30. Priştine Belediye Mahkemesi 12 Eylül 2011 tarihli borçlu kefil Murat Plakolli'ye ait UL-71914059-04949 numaralı mülkün satışına ilişkin kararında alacaklı Pro Credit Bank'ın en uygun alış fiyatını verdiğini tespit etmiştir.
31. Priştine Belediye Mahkemesi 6 Ekim 2011 tarihinde E.nr. 1168/10 sayılı kararında müteveffa tarafından ipotek ettirilen mülkün tek ve en iyi fiyatı teklif eden alacaklı Pro credit Bank'a satıldığını tespit etmiştir. Borçlu – kefile, mülkü alıcı ve alacaklı Pro Credit Bank'a 7 günlük süre içerisinde teslim etmesi emredilmiştir.
32. Başvurucunun davaya ilişkin olarak Belediye Mahkemesi tespitleri ile yasa tespitlerinden memnun kalmadığı anlaşılmakta, ancak anayasal haklarının hangi şekilde ihlal edildiğini ortaya koymakta başarısız olduğu görülmektedir.
33. Mahkeme, ipotek kon an mülkün sahibi müteveffa Murat Plakolli'nin geçici temsilcisi olarak atanması kararına karşı itiraz hakkının Priştine Belediye Mahkemesince reddedildiği olgusundan hareketle, temsilcinin iddiasına ilişkin olarak Anayasa'nın 46. maddesiyle güvence altına alınan hakkın ihlali gerekçesinin yeterli olmadığını belirtmektedir.
34. Anayasa Mahkemesi, delillerin teyit edildiği bir mahkeme olmayıp bu davada mevcut durumun tespiti hakkının hukuk mahkemelerinin hakkı ve yargılama yetkisinde olduğunu vurgulamak ister. Anayasa Mahkemesinin rolü Anayasa ile güvence altına alınmış haklara hukuk yolarıyla riayet etmeyi sağlamak olup "dördüncü derece mahkemesi" gibi davranamaz (bkz. *mutatis mutandis*, Akdivar – Türkiye davası, 16 Eylül 1999, R.J.D, 1996-IV, 65. Madde)
35. Anayasa'ya göre Anayasa Mahkemesi, hukuk mahkemelerince alınan kararların ele alındığı temyiz mahkemesi olmadığını hatırlatır. Usul ve maddi hukukun ilgili kurallarını yorumlayıp uygulamak ilk derece mahkemelerin görevidir. (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi). Priştine Belediye Mahkemesinin bu davada bu rolü yerine getirdiği anlaşılmaktadır.
36. Anayasa Mahkemesi, dava evrakından hukuk mahkemelerinde görülen davalarda usule ilişkin herhangi bir ihlalin bulunduğunu ortaya koyacak bir delilin başvuru tarafından sunulmadığından, Anayasa'nın 46. maddesiyle güvence altına alınan hakların ihlal edildiğine ilişkin iddianın ispatlanmadığını tespit etmiştir. Mülk davası yetkili bir mahkemece karara bağlanmış olup başvuru, kendisi veya temsil ettiği kişilerin, mülkiyet haklarından keyfi bir şekilde mahrum edildiklerini gösteren deliller sunmamıştır.

37. Mahkemelerin veya kamu otoritelerinin kararlarıyla Anayasa ve Kosova Cumhuriyeti'nde dolaysız uygulanan uluslararası belgelerle güvence altına alınmış haklarının ihlal edildiğini kanıtlamak tarafların görevidir. Başvurucu anayasal hak ihlali iddialarını kanıtlamıyorsa davayı görüşmek Anayasa Mahkemesi'nin görevi değildir. Bu bağlamda Mahkeme, bu başvuruyu açıkça temelden yoksun olarak değerlendirecektir.
38. Anayasa'ya göre Anayasa Mahkemesi, hukuk mahkemelerince alınan kararların ele alındığı temyiz mahkemesi olmadığını hatırlatır. Usul ve maddi hukukun ilgili kurallarını yorumlayıp uygulamak ilk derece mahkemelerin görevidir. (bkz. *mutatis mutandis* Garcia Ruiz – İspanya [GC] 30544/96 davası AİHM 1999-I tarihli kararı 28. Maddesi). Priştine Belediye Mahkemesinin bu davada bu rolü yerine getirdiği anlaşılmaktadır.
39. Başvurucu, kimliğinin saklı tutulması talebine ilişkin olarak açıklanmasından dolayı herhangi bir zarara uğrayacağını gösteren deliller sunmadığından Mahkeme, başvuru ve müteveffanın kimliklerinin saklı tutulmasını gerekçelendirecek bir yasal temel bulmamıştır.
40. Yukarıda belirtilen gerekçelerden Anayasa'nın 113. maddesi ve İçtüzüğü'nün 36.2(c) kuralında belirlenen koşullara göre başvurunun kabul edilmez niteliktedir

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113. maddesi ile İçtüzüğü'nün 36.2 (c) ve 56.2 kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 20 Haziran 2012 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak REDDİNE karar vermiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesi uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Robert Carolan, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza